

Se på film tillsammans

Filmerna på Matematiklyftets webbplats är av olika slag. En del är rena instruktionsfilmer, några illustrerar något speciellt tema från modulen och andra är från lektioner som genomförts utifrån modulens innehåll. Filmernas syften är olika, men förhoppningsvis ska alla inspirera till reflektion och diskussion om den egna undervisningen. Använd därför dessa filmer även utanför själva modularbetet.

Det finns olika sätt att titta. Det som tycks ligga nära till hands är att se och bedöma – vad gör läraren och eleverna som är bra och, kanske ännu hellre, vad är inte bra? Att leta efter och att hitta fel är inte svårt, men kanske inte lika inspirerande som att leta efter och hitta sådant som vi kan lära av, det som inspirerar till att utveckla den egna undervisningen.

Ett sätt att se på filmerna är att titta på något speciellt och låta det vara utgångspunkt för vidare diskussion. Vad som kan vara intressant att se på varierar mellan filmerna, men några saker är relativt generella: Vad arbetar klassen med – vilken roll spelar uppgiften? Hur använder läraren olika uttrycksformer och representationer? Vilken matematik behandlas under lektionen? Hur visar läraren sitt intresse? Vissa filmer passar bra för att se på exempelvis hur läraren ställer frågor och bemöter elevernas svar. Hur hanterar läraren när något oväntat händer? Något som inte syns, men som ändå tydligt framgår, är att läraren planerat lektionen. Hur kan denna planering ha sett ut? Vad är det läraren har förberett?

Titta gärna först på filmen en gång och se vad ni fastnar för. Bestäm sedan gemensamt vad ni ska titta speciellt på och se på filmen ytterligare en eller flera gånger.

En lärare har berättat hur han inspirerades av "En lektion om tal i decimalform" (finns bla i Tal och tals användning 4–6 och 7–9). Han kopierade lektionen, dvs genomförde en likadan lektion med sina elever. Elevernas agerande kunde han förstås inte regissera, men val av uppgift, lektionens faser och lärarens frågor kunde han använda. Han var mycket nöjd med utfallet och lärde sig en hel del om sin egen undervisning.

Det finns flera filmer som passar att använda på liknande sätt. Kanske kan det uppfattas som inte riktigt passande – att kopiera någon annans lektion. Men, varför inte? Det är mycket vi lär oss genom att först göra likadant som någon annan och sedan bearbeta erfarenheterna och justera så att det passar oss själva.

Den lektion som Per Berggren beskriver i detta nummer finns på lärportalen. Prova gärna den i din klass. Om uppgiften inte passar för dina elever kan du använda en annan uppgift på samma sätt, dvs inte ge all information från början utan låta eleverna komma fram till vad de behöver veta.

Hur filmerna har kommit till

Många har undrat hur autentiska de inspelade lektionerna är, hur mycket eleverna har tränat och om eleverna är utvalda. "Så där ser det inte ut i mitt klassrum", är en vanlig kommentar. Så är det, det ser inte likadant ut i alla klassrum. Avsikten med filmerna är heller inte att visa ett "vanligt" klassrum. Filmernas syfte är att visa hur lärare kan undervisa om något med anknytning till modulen. Det innebär förstås att de lärare som är filmade är utvalda, därför att de undervisar på ett sätt som passar modulen. Den inspelade lektionen är planerad i samråd med den som ansvarar för modulen. I vissa fall har det matematiska innehållet varit utgångspunkt, medan det i andra har varit exempelvis något didaktiskt perspektiv. Det har dock varit väsentligt att det har varit lärarens lektion, så att läraren inte har "spelat en roll" utan agerat som vanligt. Eleverna har inte varit förberedda på innehållet, de har kommit till inspelningslektionen precis som till en vanlig lektion, om än kanske lite mer uppsträckta och koncentrerade och redo att bli inspelade.

Det som finns på filmerna är också i nästan alla fall endast en mindre del av en längre lektion och dessutom är avsnitten klippta. Längre sekvenser när eleverna arbetar är bortklippta ur filmerna. Det är lärarens agerande som har varit i fokus för inspelningen.

Karin Wallby